

A szünetelés, szüneteltetés szabályozásával összefüggő változások

Jogszabályi háttér

2023.07.15. napjával módosult az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 52. § (1) bekezdés e) pontja, az áthúzott rész hatályát veszítette:

Soron kívüli bevallást kell benyújtani az adózónak valamennyi adójáról – kivéve a természetes személyt saját személyében terhelő azon adókat, amelyekről éves adóbevallást köteles benyújtani – a bevallással még le nem fedett időszakról, ha az Szja tv. szerint egyéni vállalkozónak minősülő természetes személy e tevékenységét megszünteti, a tevékenység folytatására való jogosultsága megszűnik, szünetel, valamint az ügyvéd, a szabadalmi ügyvivő tevékenységét, illetve a közjegyző közjegyzői szolgálatát szünetelteti, illetve ha az Szja tv. szerinti egyéni vállalkozónak minősülő természetes személy, az ügyvéd, a szabadalmi ügyvivő, a közjegyző tevékenységének szüneteltetése során a tevékenység folytatására való jogosultsága megszűnik (a továbbiakban együtt: soron kívüli bevallási kötelezettséget kiváltó esemény).

2024.01.01. hatállyal módosult továbbá a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvényben (a továbbiakban: Htv.) a helyi iparüzési adó alanyának meghatározása, miszerint az adó alanya a vállalkozó, azzal, hogy **az egyéni vállalkozót az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelése időszakában is vállalkozónak kell tekinteni, feltéve, ha a szünetelés időszaka az adóéven belül egybefüggően nem éri el a 181 napot** [Htv. 35. § (2) bekezdése].

A Htv. 2024.01.01. napjától tehát azt fogalmazza meg, hogy ha az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelése adóéven belül, egybefüggően 181 napnál rövidebb ideig tart, akkor az **nem eredményezi az adóalanyiság, és ennél fogva az adókötelezettség megszűnését**, nem kell adott esetben éven belül többször bevallást benyújtani.

A fenti két változás együttes eredménye, hogy **az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelése, szüneteltetése** (a továbbiakban ezen tájékoztató anyagban: szünetelés) **nem eredményez soron kívüli bevallási kötelezettséget**.

A Htv. szüneteléssel összefüggő módosítását a 2024.01.01. napján vagy ezt követően induló adóévekben kell alkalmazni, azaz 2023. évben megkezdett szünetelés esetén **a 2024-es adóév mindaddig nem kezdődik meg, amíg a szünetelés tart 2024-ben**.

A hivatkozott jogszabály-módosítások alapjaiban írják felül a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) 3. § 17. pontjában meghatározott, egyéni vállalkozónak minősülő adózók tevékenységének szünetelésével összefüggő korábbi eljárást: meghatározzák az adóbevallási kötelezettséget, annak határidejét, valamint az adó- és adóelőleg fizetési kötelezettséget.

A módosított jogi szabályozás a gyakorlatban – bevallási kötelezettség teljesítése

Tekintettel arra, hogy a szünetelés már nem minősül soron kívüli bevallási kötelezettséget kiváltó eseménynek, ezért ha az Szja tv. szerinti egyéni vállalkozó

- *2023.07.15. napját megelőzően* kezdte meg a szünetelést, soron kívüli iparüzési adóbevallási kötelezettség terhelte a szünetelés megkezdését követő 30 napon belül [Art. 52. § (2)], amennyiben pedig

- 2023.07.15. napjától, de még 2024.01.01. napját megelőzően kezdte meg a szünetelést, adóbevallási kötelezettség terheli a szünetelés napját megelőző időszakra vonatkozóan, az Art. 2. mellékletének II. A) 1. a) pontja alapján az adóévet követő év ötödik hónapjának utolsó napjáig, főszabály szerint 2024.05.31-éig. (Amennyiben az adózó a 2023.07.15–2023.12.31. közötti időszakban több alkalommal szünetel, bevallási kötelezettségét több időszakra benyújtott, több bevallással köteles teljesíteni 2024.05.31. napjáig.)

A szünetelését 2023. évben, 2023.07.15. napjától, vagy azt követően megkezdett egyéni vállalkozó esetén – a 2024.03.18. napján esedékes adóelőleg rendezése érdekében – javasolt a 2023. adóévre vonatkozó (záró) adóbevallás mielőbbi benyújtása – noha annak határideje 2024.05.31. napja –, mivel a záróbevallás a 2024.03.18. napján esedékes adóelőleg összegét eltörli.

A 2024.01.01. napjától megkezdett szünetelés esetén bevallás benyújtására mindaddig nincs jogszabályi lehetőség, amíg a szünetelés időtartama adóéven belül nem éri el a 181 napot. A már benyújtott bevallások feldolgozása nem lehetséges, ezek a bevallások a 2024.03.18. napján esedékes adóelőleg fizetési kötelezettséget nem befolyásolják (adóelőleg-mérséklési kérelem benyújtása megfontolandó).

A módosított jogi szabályozás a gyakorlatban – adó- és adóelőleg fizetési kötelezettség a szünetelés időszakában

Meg kell-e fizetni a 2024. évben megkezdett szünetelés esetén a szünetelés időszakában esedékes adóelőleget?

A válasz: IGEN. A Htv. 2024.01.01. napjától hatályos módosítása értelmében az adóéven belül, egybefüggően 181 napnál rövidebb ideig tartó szünetelés nem eredményezi az adóalanyiság, és ennél fogva az adókötelezettség megszűnését (adott éven belül nem kell akár több alkalommal adóbevallást benyújtani), a vállalkozó ez esetben továbbra is az iparüzési adó alanyának tekintendő. **Mindebből következik, hogy az adóelőleg fizetési kötelezettség sem szűnik meg a szünetelés időszaka alatt, azaz meg kell fizetni a szünetelés időszakában esedékes adóelőleget.**

A 2024. évben megkezdett, adóéven belül egybefüggően a 181 napot el nem érő szünetelés esetén csökkenhet-e időarányosan a Htv. 39/A. §-a alapján megállapított adó összege?

A válasz: NEM. Ezen esetben a szünetelés időszaka alatt is adóalanynak kell tekinteni az egyéni vállalkozót, ezért a Htv. 39/A. §-a szerinti adóalap-megállapítási módszer (a továbbiakban ezen tájékoztató anyagban: tételes adóalap-megállapítás) alkalmazásakor a 181 napnál rövidebb szünetelés időszakának teljes tartama az adóév részének számít, **időarányosan nem csökkenhet az adóalap összege.**

2024-ben kezdett szünetelésből megszűnik az egyéni vállalkozó mielőtt a szünetelés időtartama elérné a 181 napot, mi lesz ez esetben a bevallási periódus? (Pl.: 2024.02.01-től megkezdett szünetelés, 2024.05.31. napjával történő megszűnés.)

Amennyiben az egyéni vállalkozó tevékenységét azon időtartam alatt szüntette meg, amíg őt adóalanynak kellett tekinteni, a bevallás időszaka az adóév kezdetétől a megszűnés napjáig tart,

azaz az adott példában a 2024.01.01–2024.05.31. közötti időszakról szükséges bevallást benyújtania. Az egyéni vállalkozó tevékenységének megszüntetése továbbra is soron kívüli bevallási kötelezettséget kiváltó eseménynek tekintendő, a bevallás határideje a megszünet követő 30. nap [Art. 52. § (1) bekezdés e) pontja és (2) bekezdése].

Példák a 2024.01.01. napjától, vagy azt követően megkezdett szünetelés eseteire – bevallási kötelezettség, adó- és adóelőleg-fizetési kötelezettség:

- *szünetelés időszaka: 2024.01.15–2024.06.30. (a szünetelés időtartama egybefüggően nem éri el a 181 napot), ezt követően folyamatos a működés:*
 - éves bevallás, határidő: 2025.05.31.
 - adózó a szünetelés időszakában esedékes adóelőleg megfizetése alól nem mentesül

- *szünetelés időszaka: 2024.01.15–2024.05.31. és 2024.08.01–2024.10.31. (a szünetelés időtartama egybefüggően egyik időszakban sem éri el a 181 napot), ezt követően folyamatos a működés:*
 - éves bevallás, határidő: 2025.05.31.
 - adózó a szünetelés időszakában esedékes adóelőleg megfizetése alól nem mentesül

- *szünetelés időszaka: 2024.01.15–2024.10.31. (a szünetelés időtartama az adóévben egybefüggően eléri a 181 napot), ezt követően folyamatos a működés:*
 - két bevallást (egy zárót, és egy évközi kezdőt) kell benyújtani, határidő egyaránt 2025.05.31., időszakok: 2024.01.01–2024.01.14., 2024.11.01–2024.12.31.
 - az előlegfizetési időpontok a szünetelés időtartamába esnek, a 2024.01.01–2024.01.14. időszakra vonatkozó záróbevallás legkorábban a 181. nap elérésekor (2024. júliusában) adható be – ebben az esetben különösen megfontolandó az adóelőleg-mérséklési kérelem előterjesztése, mert mindaddig, amíg a záróbevallás szabályosan nem nyújtható be, az adóelőleg(ek) adószámláról történő törlésére a bevallás alapján nem kerülhet sor

- *szünetelés időszaka: 2024.08.01–2025.05.31. (a szünetelés időtartama egyik adóévben sem éri el a 181 napot), ezt követően folyamatos a működés:*
 - mindkét adóévről éves bevallás, határidő: 2025.05.31., illetve 2026.05.31.
 - adózó a szünetelés időszakában esedékes adóelőleg megfizetése alól nem mentesül

Összegezés

A jogszabályváltozás célja az adminisztratív egyszerűsítés, azaz nincs szükség az iparűzési adókötelezettségről külön bevallásban elszámolni akár egy éven belül több alkalommal, ha az adóéven belüli szünetelés viszonylag rövid idejű, vagy az adóéven belül az több ízben is megtörténik (pl.: szezonális tevékenység-végzés esetén).

Az adóalapját az általános szabályok szerint (Htv. 39. §) megállapító egyéni vállalkozó adott évre vonatkozó adóelőírását a jogszabály-módosítás nem befolyásolja, az adó és adóelőleg megfizetésének – ezzel az akár túlfizetesként jelentkező adókülönbözlet elszámolásának – esedékességét azonban meghatározza.

A tételes adóalap-megállapítást választó egyéni vállalkozó esetében a módosítás – a 2023. évi szabályozáshoz képest – az adó összegére is kihat, hiszen 2024.01.01. napjától a 181 napnál rövidebb szünetelés időszakának teljes tartama az adóév részének számít, azaz időarányosan nem csökken a tételesen megállapított adóalap összege. Azáltal azonban, hogy a 2023. évi szabályozáshoz képest ezen esetekben (181 napnál rövidebb szünetelés) nem kerül sor a tényleges működés időszakára eső bevétel teljes évre történő arányosítására, az alkalmazandó bevételi sáv akár kedvezőbb fizetési kötelezettséget eredményezhet. Mérlegelést igényel tehát a tételes adóalap-megállapítás választása, melynek 2024. évre történő módosítására 2024.05.31. napjáig van lehetőség.

Felhívjuk továbbá a figyelmet arra, hogy amennyiben az egyéni vállalkozó a szünetelését 2024.01.01. napján, vagy azt követően kezdi meg, 2024. évre vonatkozó adóelőlegének megfizetésére köteles. (Az év jelen időszakában a 2024. évben megkezdett szünetelés időtartama még nem érhetette el a 181 napot.)

Az adóelőleg-mérséklés lehetősége

Ha az egyéni vállalkozó adóelőlege jelentősebb összeg és/vagy szünetelése várhatóan tartós lesz, megfontolandó az adóelőleg-mérséklési kérelem benyújtásának lehetősége.

A 2024. adóévre tételes adóalap-megállapítást választó egyéni vállalkozó esetén számolni kell azzal, hogy a korábbi adóév alapján megállapított, 2024.05.31-én (amennyiben 2024. az áttérés éve, akár 2024.03.18-án) esedékes adóelőlegére mérséklést csak a legalacsonyabb sáv szerinti – **2%-os adómértékkel számítva 50 eFt** – előleg-összegig kérhet. (A 2024. évre vonatkozó tételes adóalap-megállapítás lemondásának határideje: 2024.05.31. napja.)

Fontos kiemelni, hogy az adóelőleg mérséklésére az Art. 69. §-a értelmében az alábbi feltételekkel van lehetőség:

- adózó **az adóelőleg esedékességének időpontjáig** benyújtja a kérelmét,
- **számításokkal támasztja alá,**

melyek alapján az adóévre – az előző időszak adatai alapján – megállapított, **esedékes adóelőleg összegét az adóévre várható adó összegére kérheti mérsékelni.**

Pécs Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

Önkormányzati Adóhatósági Főosztály

2024.03.14.